

SIKKERHEDSDATABLAD

Sikkerhedsdatablad efter (EF) nr. 1907/2006.

PUNKT 1: Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden

1.1. Produktidentifikator:

Orbis ætsgel 37%.

1.2. Relevante identificerede anvendelser af stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes:

Ætsemiddel. Anvendes bl.a. til ætsning af tandemalje.

1.3. Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet:

Producent

Orbis^o Dental Handelsgesellschaft

Schuckerstr. 21

D-48153 Münster

Tlf.: +49 (0)251/3226786

Fax.: +49 (0)251/7607201

Ansvarlig for sikkerhedsdatablad (e-mail): heidi.lykke@plandent.dk

Importør

Plandent

Jydekrogen 16

2625 Vallensbæk

Tlf.: 43 66 44 44

Fax: 43 66 44 00

1.4. Nødtelefon:

82 12 12 12 (Giftlinjen - døgnåben alle dage)

PUNKT 2: Fareidentifikation

2.1. Klassificering af stoffet eller blandingen:

Ætsende blanding.

EU (67/548 eller 1999/45): C;R34

CLP (1272/2008): Met. Corr. 1;H290 Skin Corr. 1B;H314

Ordlyd af faresætninger – se punkt 16.

2.2. Mærkningselementer:

CLP:

Indeholder: Phosphorsyre

Fare

H290:

Kan ætse metaller.

H314:

Forårsager svære forbrændinger af huden og øjenskader.

P280:

Bær beskyttelseshandsker/beskyttelsestøj/øjensbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse.

P303+P361+P353+P310: VED KONTAKT MED HUDEN (eller håret): Tilmudset tøj tages straks af/fjernes. Skyl/brus huden med vand. Ring omgående til en GIFTINFORMATION eller en læge.

P305+P351+P338+P310: VED KONTAKT MED ØJNE: Skyl forsigtigt med vand i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser, hvis dette kan gøres let. Fortsæt skylning. Ring omgående til en GIFTINFORMATION eller en læge.

2.3. Andre farer:

Ingen kendte.

PBT/vPvB: Indholdsstofferne er ikke PBT/vPvB iht. kriterierne i REACH bilag XIII.

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer

3.2. Blandinger:

% w/w	Stofnavn	CAS	EF-nr.	Index-nr.	REACH-nr.	Stofklassificering
25-50	Phosphorsyre	7664-38-2	231-633-2	015-011-01-6	-	EU: C;R34 CLP: Met. Corr. 1;H290 Skin Corr. 1B;H314

Ordlyd af faresætning(er) - se punkt 16.

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger

4.1. Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger:

- Indånding: Bring personen i frisk luft. **Lette tilfælde:** Holdes i ro under opsyn. Ved ubehag: Søg læge. **Svære tilfælde:** Bevidstløse lejres i aflåst sideleje med hovedet lavt og holdes varme. Er vejtrækningen stoppet, gives kunstigt åndedræt. Tilkald straks læge eller ambulance.
- Hud: Forurenede tøj fjernes straks. Tilsmudset tøj skal vaskes, før det kan anvendes igen. Skyl huden og vask grundigt med vand og sæbe. Skylning fortsættes indtil læge kan overtage behandlingen.
- Øjne: Skyl straks med vand eller fysiologisk saltvand i mindst 15 min. Evt. kontaktlinser fjernes, og øjet spiles godt op. Søg i alle tilfælde læge. Skylningen fortsættes under transport til læge/sygehus.
- Indtagelse: Skyl straks munden grundigt og drik rigelige mængder vand. **Fremkald ikke opkastning.** Indtræffer opkastning holdes hovedet lavt, for at undgå maveindhold i lungerne. Tilkald straks ambulance.

4.2. Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede:

Ætsning af luftveje, halssmerter, hoste og risiko for vand i lungerne (lungeødem) med åndenød, der kan opstå flere timer efter påvirkningen. Ætsning af hud og øjne med rødme, sår, smerter, synsforstyrrelser og risiko for blindhed. Stærk ætsning ved indtagelse med brændende smerter i mund, hals og mave, mavekramper, opkastning (evt. blodigt), diarré og lavt blodtryk.

4.3. Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig:

Ved bevidstløshed: Tilkald straks læge eller ambulance. Vis dette sikkerhedsdatablad til læge eller skadestue.

PUNKT 5: Brandbekæmpelse

5.1. Slukningsmidler:

Ikke relevant.

5.2. Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen:

Kan ikke brænde.

5.3. Anvisninger for brandmandskab:

Brug trykluftmaske ved kraftig røgudvikling.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1. Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer:

Brug personlige værnemidler - se punkt 8. Begræns spredning. Sørg for god udluftning.

6.2. Miljøbeskyttelsesforanstaltninger:

Undgå udledning til kloak - se punkt 12. Informer de lokale miljømyndigheder ved udslip til omgivelserne.

6.3. Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning:

Mindre mængder tørres op med klud eller skylles bort med vand. Større mængder tørres op med klud og samles i plastspand med tætsluttende låg. Efterskyl med vand. Husk handsker! Videre håndtering af spild - se punkt 13.

6.4. Henvielse til andre punkter:

Se ovenfor.

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering:

UNDGÅ AL KONTAKT! Undgå stænk. Undgå indånding af dampe. Sørg for effektiv ventilation. Vask straks, hvis huden bliver forurenede. Skift straks forurenede tøj. Der skal være adgang til rigeligt vand, nødbruser og øjenskylleflaske. Ved fortynding hældes syren i vand. Aldrig omvendt!

7.2. Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed:

Opbevares kun i den originale beholder på et tørt, køligt og velventileret sted. Brug ikke beholdere af metal. Adskilt fra uforligelige materialer - se punkt 10 under "Materialer, der skal undgås". Forsvarligt, utilgængeligt for uvedkommende, adskilt fra levnedsmidler, foderstoffer o.l.

7.3. Særlige anvendelser:

Se anvendelse - punkt 1.

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/Personlige værnemidler

8.1. Kontrolparametre:

At. grænseværdi: 1 mg/m³ E (Phosphorsyre). E = Stoffet har en EF-grænseværdi.
DNEL/ PNEC: Ingen CSR.

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/Personlige værnemidler (fortsat)

8.2. Eksponeringskontrol:

Egnede foranstaltninger til eksponeringskontrol: Ingen særlige.

Personlige værnemidler:

Indånding: Ved utilstrækkelig ventilation eller sprøjtning: Anvend godkendt maske med filter E/P2 (EN140).

Filtrene har begrænset brugstid (skal skiftes). Læs fabrikantens anvisninger.

Hud: Brug beskyttelseshandsker (EN374) af neopren- eller nitrilgummi (> 0,3 mm). Gennembrudstid: ca. 3 timer.

Altex har reduceret den udenlandske kemikalie-leverandørs gennembrudstider med ca. en faktor 3, da standardtesten EN 374-3 er foretaget ved 23°C, mens temperaturen i praksis i handsken er ca. 35°C. Desuden strækkes elastiske handsker ved brug, så handsketykkelsen og dermed gennembrudstiden reduceres. Det har ikke været muligt at finde data for gennembrudstid af alle indholdsstoffer, så det må anbefales at udskifte handsken ved spild på denne.

Øjne: Tætssluttende beskyttelsesbriller (EN166) ved risiko for sprøjt.

Foranstaltninger til begrænsning af eksponering af miljøet: Se punkt 6 og 13.

PUNKT 9: Fysisk-kemiske egenskaber

9.1. Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber:

Udseende: Højviskøs væske

Lugt: Ingen.

Lugttærskel: Ikke bestemt

pH: < 0,5

Smeltepunkt/frysepunkt (°C): Ikke bestemt

Begyndelseskogepunkt og kogepunktsinterval (°C): > 100

Dekomponeringstemperatur (°C): Ikke bestemt

Flammepunkt (°C): > 100

Fordampningshastighed: Ikke bestemt

Antændelighed (fast stof, luftart): Ikke relevant

Øvre/nedre antændelses- eller eksplosionsgrænser (vol-%): Ikke relevant

Damptryk (Pa, 20°C): Ikke bestemt

Dampmassefylde (luft=1): Ikke bestemt

Relativ massefylde (g/cm³, 15°C): 1,35

Opløselighed: Blandbar i vand

Fordelingskoefficient: n-oktanol/vand, Log K_{ow}: Ikke bestemt

Selvantændelsestemperatur (°C): Ikke bestemt

Viskositet (mm²/s, 40°C): Ikke bestemt

Eksplosive/oxiderende egenskaber: Ikke relevant

9.2. Andre oplysninger: Indhold af fast stof: 6,5%

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet:

Ingen tilgængelige data.

10.2. Kemisk stabilitet:

Stabilt ved de anbefalede opbevaringsbetingelser – se punkt 7.

10.3. Risiko for farlige reaktioner:

Ingen kendte.

10.4. Forhold, der skal undgås:

Ingen kendte.

10.5. Materialer, der skal undgås:

Stærke baser, metaller, chlorholdige forbindelser og/eller hydrogenperoxid.

10.6. Farlige nedbrydningsprodukter:

Ved brand eller kraftig opvarmning afgives meget giftige gasser: Carbon- og phosphoroxider.

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger

11.1. Oplysninger om toksikologiske virkninger:

Fareklasse	Data (Phosphorsyre)	Test	Datakilde
Akut toksicitet:			
Inhalation	LC ₅₀ (rotte) = 25.5 mg/m ³ (ætsning)	Ikke oplyst	RTECS
Dermal	Ingen tilgængelige oplysninger	-	-
Oral	LD ₅₀ (rotte) = 1250 mg/kg (ætsning)	Ikke oplyst	RTECS
Ætsning/irritation:	Irritation hud "Severe", 100 mg/24H, human	Draize	RTECS
Sensibilisering:	Ingen tilgængelige/anvendelige data	-	-
CMR:	Ingen tilgængelige/anvendelige data	-	-

Sandsynlige eksponeringsveje: Hud, lunger og mavetarmkanal.

Symptomer:

Indånding: Partikler (forstøvning) virker ætsende på luftvejenes slimhinder med halssmerter, hoste, besværet åndedræt, hovedpine, kvalme, opkastning og kramper. Der kan opstå betændelse i næse, svælg og bronkier samt vand i lungerne (lungeødem). Vær opmærksom på, at symptomerne (åndenød) kan opstå flere timer efter påvirkningen.

Hud: Virker ætsende med rødme, smerter, ætsningsskader og sår. Kan give alvorlige hudskader (vævsdød).

Øjne: Virker ætsende med rødme, smerter og tågesyn. Risiko for varige skader på synet og blindhed.

Indtagelse: Virker ætsende med brændende smerter i mund, hals og mave, mavekramper, opkastning (evt blodigt), diarré og lavt blodtryk.

Kroniske

virksomheder: Ingen kendte.

PUNKT 12: Miljøoplysninger

12.1. Toksicitet:

Akvatisk	Data (Phosphorsyre)	Test (Medie)	Datakilde
Fisk	Ingen anvendelige data.	-	-
Krebsdyr	EC ₅₀ (Daphnia magna, 48t) > 100 mg/l	Ikke oplyst (FW)	ECHA diss.
Alger	EC ₅₀ (Desmodesmus subspicatus, 72h) > 100 mg/l	OECD 201	ECHA diss.

12.2. Persistens og nedbrydelighed:

Phosphorsyre dissocieres til fosfat, der indgår i naturens kredsløb som gødningsstof.

12.3. Bioakkumuleringspotentiale:

Ingen data.

12.4. Mobilitet i jord:

Ingen data.

12.5. Resultater af PBT- og vPvB-vurdering:

Indholdsstofferne er ikke PBT/vPvB iht. kriterierne i REACH bilag XIII.

12.6. Andre negative virkninger:

Udslip af større mængder kan ændre pH-værdien i vandmiljøet og forrykke balancen i økosystemerne. Store mængder fosfat i miljøet kan føre til overgødskning, der medfører øget algevækst og iltvind.

PUNKT 13: Forhold vedrørende bortskaffelse

13.1 Metoder til affaldsbehandling:

Kemikaliet skal betragtes som farligt affald. Benyt alternativt den kommunale indsamlings- og afhentningsordning.

Kemikalieaffaldsgruppe: EAK-kode:

H 18 01 06 (rester)

H/Z 15 02 02 (Absorptionsmidler forurenede med produktet)

PUNKT 14: Transportoplysninger

14.1. UN-nr.: 1805

14.2. UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name): PHOSPHORSYRE, OPLØSNING

14.3. Transportfareklasse(r): 8

14.4. Emballagegruppe: III

14.5. Miljøfarer: Nej.

14.6. Særlige forsigtighedsregler for brugeren: Ingen.

14.7. Bulktransport i henhold til bilag II i MARPOL 73/78 og IBC-koden: Ikke relevant.

PUNKT 15: Oplysninger om regulering

15.1. Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø:

Må ikke bruges af unge under 18 år (jf. dog Arbejdstilsynets bek. om unges arbejde).

Medicinsk udstyr (93/42/EØF) er undtaget fra klassificering og faremærkning iht. CLP (1272/2008).

Anden mærkning:

Produktet skal mærkes iht. regler fastsat i Rådets direktiv om medicinsk udstyr 93/42/EØF.

15.2. Kemikaliesikkerhedsvurdering:

Ingen CSR.

PUNKT 16: Andre oplysninger

Mærkningselementer iht. EU (1999/45):

Indeholder: Phosphorsyre

Ætsende

R 34: Ætsningsfare.

S 26: Kommer stoffet i øjnene, skylles straks grundigt med vand og læge kontaktes.

S 36/37/39: Brug særligt arbejdstøj, egnede beskyttelseshandsker og -briller/ansigtsskærm.

S 45: Ved ulykkestilfælde eller ved ildebefindende er omgående lægebehandling nødvendig; vis etiketten, hvis det er muligt.

Faresætninger angivet under punkt 2 og 3:

R 34: Ætsningsfare.

H290: Kan ætse metaller.

H314: Forårsager svære forbrændinger af huden og øjenskader.

Forkortelser:

At. = Arbejdstilsynet

CMR = Carcinogenicitet, mutagenicitet og reproduktionstoksicitet.

CSR = Chemical Safety Report (Kemikaliesikkerhedsrapport)

DNEL = Derived No-Effect Level (Udledt nuleffektniveau)

EC₅₀ = Effect Concentration 50 % (Effektkoncentration 50 %)

ECB = European Chemicals Bureau.

ECHA = European Chemicals Agency (Kemikalieagenturet)

FW = Fresh Water (Ferskvand)

GPMT = Guinea Pig Maximization Test

LC₅₀ = Lethal Concentration 50 % (Dødelig koncentration 50 %)

LD₅₀ = Lethal Dosis 50 % (Dødelig dosis 50 %)

LD_{Lo} = Lowest Lethal Dose (Laveste dødelige dosis)

PBT = Persistent, Bioaccumulative, Toxic (Persistent, bioakkumulerende, giftig)

PNEC = Predicted No-Effect Concentration (Beregnet nuleffektkoncentration)

vPvB = very Persistent, very Bioaccumulative (Meget persistent, meget bioakkumulerende)

Litteratur:

ECHA diss. = REACH Registreringsdossier fra ECHA's hjemmeside.

RTECS = Register of Toxic Effects of Chemical Substances (database over toksiske effekter af kemiske stoffer)

Rådgivning om oplæring/instruktion:

Må kun anvendes af personer, som nøje er instrueret i arbejdets udførelse og som har kendskab til indholdet i dette sikkerhedsdatablad.

Yderligere oplysninger:

Udarbejdet ud fra de oplysninger, der var til rådighed for Alttox a/s d. 27. december 2013.

Ændringer siden forudgående version:

Ikke relevant.

Udarbejdet af: Alttox a/s - Tonsbakken 16-18 - 2740 Skovlunde - Tlf. 38 34 77 98 - Fax 38 34 77 99 / BN – kvalitetskontrol PW